

**Základní škola při Psychiatrické nemocnici Bohnice,
Ústavní 91, Praha 8
dislokované pracoviště ZŠ Poznaňská 32a**

**Družina moje místo pohody
„Vstřícné ruce“**

Obsah :

- 1. Identifikační údaje**
- 2. Charakteristika školní družiny**
- 3. Umístění a vybavení ŠD**
- 4. Bezpečnost a ochrana zdraví**
- 5. Vnitřní řád školní družiny**
- 6. Režim dne**
- 7. Denní skladba zaměstnání**
- 8. Personální obsazení**
- 9. Přijímání žáků do ŠD**
- 10. Konkrétní cíle vzdělávání ve školní družině**
- 11. Obsah vzdělávání ve školní družině**
- 12. Průřezová témata**
- 13. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných**

1. Identifikační údaje

Název školní družiny: Školní družina při ZŠ při Psychiatrické nemocnici Bohnice,
Ústavní 91, Praha 8, dislokované pracoviště ZŠ Poznaňská

IČO: 70828083

Adresa školy: ZŠ Poznaňská – dislokované pracoviště, Poznaňská 830/32, Praha 8

Kontakty: 283 851 898, 724 055 832, skola@zsbohnice.cz

Vedení školy: Mgr. Kamila Svobodová, ředitelka školy

Zpracovala: Soňa Teplá, vychovatelka ŠD

Zřizovatel: Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2
110 00 Praha 1

Platnost dokumentu : od 01.09.2013

ŠVP pro ŠD byl schválen Školskou radou dne 19.06.2013

.....
Mgr. Kamila Svobodová

ředitelka školy

razítko:

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování.

Činnosti probíhají formou pravidelných, průběžných a příležitostných aktivit v oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti.

Pravidelné činnosti vychází z aktuálního rozvrhu žáků jednotlivých ročníků.

Průběžné činnosti jsou tvořeny spontánními aktivitami dětí – rekreačními, odpočinkovými a pohybovými.

Příležitostné činnosti jsou činnosti, překračující rámec oddělení např. vánoční besídka, výzdoba školy, návštěva knihovny apod.

Práce školní družiny je zcela samostatnou výchovně vzdělávací oblastí a činnosti se řídí specifickými pravidly pedagogiky volného času.

Provoz školní družiny probíhá denně. Ráno: od 7.00 hod. do 7.45 hod. a odpoledne: po vyučování – do 15.00 (pá – 14.30).

Počet oddělení: 1

Počet vychovatelek: 1

3. Umístění a vybavení ŠD

Školní družina je součástí základní školy, nachází se v přízemí školní budovy. ŠD má k dispozici jednu místnost.

Ke svým dalším aktivitám může využívat učebnu informatiky, k pohybovým aktivitám školní hřiště a zahradu, a to včetně školní tělocvičny. K ekologické výchově slouží zahrada a krásná příroda v okolí školy.

Stravování dětí probíhá ve školní jídelně. Materiální podmínky školní družiny jsou dobré, třída je vybavena potřebnými stoly a židličkami, kobercem, televizí, CD přehrávačem a rádiem. Průběžně jsou do školní družiny dokupovány nové hračky.

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době po skončení vyučování. Usilujeme o to, aby časové rozvržení a uspořádání činností podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Oddělení je vybaveno různými stolními hrami, hračkami, stavebnicemi, malou knihovnou a časopisy různého žánru.

Žáci mají k dispozici různý výtvarný materiál (náčrtníky, výkresy, barevné papíry, pastelky, fixy, voskovky, různé druhy barev) a pomůcky k zájmovým činnostem. Při aktivitách venku využívají sportovní potřeby z kabinetu TV (míče, švihadla atd.)

Školní družinu navštěvují žáci 1. – 5. ročníku. Žáci jsou přijímáni do družiny na základě zápisního lístku. Většina žáků je z Městské části Praha 8, ale někteří dojíždějí z ostatních městských částí nebo i ze Středočeského kraje.

Rodiče mohou ŠD kdykoliv navštívit a osobně si s vychovatelkou domluvit, co potřebují. V kontaktu s rodiči je vychovatelka v případě potřeby také telefonicky. Informace rodičům předáváme i prostřednictvím ŽK, informační nástěnky, webových stránek školy.

4. Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci jsou seznamováni s možnými riziky při pohybu ve škole i mimo ni a také s možnými následky některých nevhodných činností, se správnými způsoby používání nástrojů a různých předmětů.

Žáci jsou pravidelně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, ale také na veřejnosti a na komunikacích.

Žáci jsou poučeni o chování v době prázdnin, úrazu, požáru či evakuaci.

5. Vnitřní řád školní družiny

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Za pobyt dětí v ŠD není vybírán poplatek.

Rodiče nebo zákonní zástupci přihlášeného žáka sdělí vychovatelce školní družiny rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny. Tyto údaje jsou zaznamenány do zápisního lístku. Omluvu nepřítomnosti žáka ve školní družině, odchylky od docházky žáka nebo pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče tuto skutečnost vychovatelce školní družiny písemně.

Předem známou nepřítomnost žáka ve školní družině zákonný zástupce oznámí písemně. Do školní družiny přicházejí žáci po skončení vyučování pod vedením učitelek nebo vychovatelek. Pokud ostatní třídy končí vyučování později, předá děti vychovatelce do školní družiny učitelka, která vyučovala poslední hodinu. Ředitelka školy stanovuje rozsah denního provozu ŠD v souladu s potřebami zákonných zástupců.

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Činnosti školní družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do družiny, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků zařazených do školní družiny stanovený pro oddělení nebo skupinu.

Žák bez vědomí vychovatelky oddělení školní družiny neopouští. Za žáka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatelka neodpovídá. Doba pobytu žáka ve ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku. Ve ŠD se žák řídí pokyny vychovatelky, školním řádem a řádem školní družiny pro žáky, který je vyvěšen v učebně.

Na hodnocení chování žáka ve školní družině se vztahují ustanovení vyhlášky o základní škole tj. udělování napomenutí, důtky třídního učitele, důtky ředitele školy, klasifikace sníženou známkou z chování na vysvědčení. Pokud žák narušuje soustavně školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky školy z družiny vyloučen. Vychovatelka je přítomna v době třídních schůzek a dle potřeby se individuálně může domluvit na schůzce s rodiči.

6.Režim dne

Uspořádání režimu dne dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby žáků, aktivity i odpočinek dětí.

Po vyučování a obědě, dochází k velkému poklesu výkonnosti. Proto je potřeba přizpůsobit dobu a způsob odpočinku aktuálním potřebám žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření.

Činnosti zaměřené na pohyb provádíme nejen venku, ale také v tělocvičně, kterou máme k dispozici. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální nebo skupinové činnosti.

Maximálně využíváme i pěkné počasí k pobytu venku. Organizujeme vycházky a hodně času trávíme na školním hřišti.

7.Denní skladba zaměstnání

Odpočinkové činnosti – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě.

Zájmové činnosti – rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

Rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není však legislativně stanovena jako povinná činnost ŠD. Nejčastěji probíhá formou soutěživých her pro rozvíjení paměti.

Získávání dalších doplňujících poznatků - při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – převlékání, přechody, sebeobslužné činnosti. Snažím se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

8. Personální obsazení

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

Ve ŠD pracuje jedna vychovatelka, která zcela splňuje požadavky na předepsanou odbornou způsobilost.

Vychovatelka má zájem o svůj odborný růst a nadále se vzdělává (odborná školení, semináře apod.)

Vychovatelka se chová a jedná v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve ŠD. Snaží se pružně a citlivě reagovat na okamžitou situaci.

Předává nové poznatky a snaží se vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. Usiluje o to, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu v ŠD. To vše vzhledem ke speciálním potřebám našich žáků.

9. Přijímání žáků do ŠD

Žáky přihlašují do družiny rodiče při přijímacím řízení do školy.

Pokračování docházky stvrzují rodiče písemně na konci stávajícího roku na rok následující.

Do ŠD mohou být žáci přihlášení během celého školního roku. Při nástupu žáka do ŠD rodiče nebo zákonní zástupci vyplní zápisní lístek, na který uvedou důležité informace o žákovi pro vychovatelku, rozsah docházky a způsob odchodu žáka domů z družiny.

Na písemnou žádost rodičů nebo zákonných zástupců o vyřazení žáka ze ŠD může žák ukončit docházku v průběhu školního roku.

10. Konkrétní cíle vzdělávání ve školní družině

- rozvoj osobnosti dítěte
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

- usnadnění svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání
- respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka
- vedení žáků k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci, to nejenom vlastní ale i druhých
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city a chování, jednání a prožívání životních situací (rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě)
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali a naplňovali své povinnosti

11.Obsah vzdělávání ve školní družině

navazuje na ŠVP „Vstřícné ruce“ prvního stupně ZŠ a čerpá ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Budeme snažit u dětí

- **vytvářet pěkné mezilidské vztahy**
 - chování ke spolužákům i dospělým osobám
 - oslovování kamarádů i dospělých
 - vést s dětmi rozhovory na téma: rodina, volný čas, pomoc starším osobám
- vést děti k samostatnosti a správnému vystupování na veřejnosti**
- umět zvládat základní sebeobslužné činnosti**
- poznávat a chránit přírodu**
 - práce s encyklopediemi (zvířata, historie)
 - seznámení s chráněnými územími ČR a památkami (hrady, zámky a historická místa ČR)

- rozhovory o bohatství lesa, polí, luk
- připomínání lidových přísloví a pranostik, lidových tradic
- vycházky – orientace v místě bydliště a okolí
- práce s atlasy (např. města a jejich znaky, země a vlajky)

1. Místo, kde žijeme

Tento tematický okruh zahrnuje:

- poznávání nejbližšího okolí
- poznávání okolí školy, cestu do školy a ze školy
- poznávání různých služeb a důležitých budov v obci (knihovna, obecní úřad, pošta, zdravotní středisko, kostel, výrobní pracoviště, obchody, ...)
- život v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci
- tematické vycházky

2. Lidé kolem nás

Tematický okruh žákům ukazuje:

- osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty
- pomáhání lidem k seznámení se se základními právy a povinnostmi
- osvojování a dodržování základů společenského chování, umění sdělit poznatek, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování, ...
- vytváření kladných vztahů ke spolužákům.

3. Lidé a čas

Základem naplňování tohoto okruhu bude ve školní družině především sestavování správného režimu dne a jeho dodržování:

- učit děti vhodně využít volný čas, vytvářet návyky na pravidelnou přípravu na vyučování a smysluplný odpočinek
- vytvářet základy pro využívání vhodných volnočasových aktivit.

4. Rozmanitost přírody

Do tohoto tematického okruhu budou zahrnuty různé aktivity:

- seznámit žáky s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé a neživé
- tematické vycházky a pobyty v přírodě
- pozorovat změny v přírodě a jejich následné výtvarné či jiné zpracování
- pečovat o pokojové rostliny
- péče o pozemek školy

5. Člověk a jeho zdraví

Aktivity, související s tímto tematickým okruhem, budou směřovat k průběžné péči o osobní hygienu, předcházení úrazů a pozornost na bezpečnost při různých aktivitách. Mimo průběžné a každodenní činnosti můžeme zahrnout i další akce pořádané různými aktivisty (besedy, nácvik jednoduchého ošetření apod.).

Do této části také můžeme zařadit pohybové a tělovýchovné aktivity – obsah pravidelného pobytu venku či v tělocvičně.

12. Průřezová témata

I. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

- orientace v možnostech smysluplného trávení volného času, umět si vybrat zájmové činnosti dle svých možností, odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citových vazeb
- pomocí her rozvíjet všechny smysly

Sebepoznání a sebepojetí

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého jednotlivce
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty
- všimát si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů
- rozlišit správná a chybná řešení
- dokončovat započatou práci

Odpovědnost za své chování

- dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
- poznávat bezpečná místa pro hry
- rozhodovat samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování
- projevovat citlivost a ohleduplnost
- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- vnímat nespravedlivost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit
- dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektovat ostatní
- tolerance k ostatním (rasa, handicap apod.)

Psychohygiena

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti
- výchova k odpovědnosti za své zdraví, vhodné chování, rozpoznat nebezpečí
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, svačina – prostředí a úklid po sobě
- dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC
- odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem, formulovat těžkosti a společně hledat řešení
- řešení životních situací (nemám žádné kamarády)
- umět se vyrovnat a řešit nedostatky, neúspěchy, hledat způsob nápravy
-

Kreativita

- zařazování do činnosti kreativní hry
- vytváření dílčích podmínek, pomůcek, příležitostí pro tvořivost při hraní
- podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě a činnosti ŠD
- nechat děti organizovat různé činnosti, vytvářet podmínky pro realizaci

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- prevence rizikového chování
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, myšlení a jednání jedinců

Mezilidské vztahy

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot (úcta, porozumění, tolerance)
- vytváření základů právního vědomí
- schopnost a ochota pomoci
- vytváření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence rizikového chování – drogy, alkohol, kouření, delikvence, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus
- podobnost a odlišnost lidí

Komunikace

- posilování komunikačních dovedností
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby

- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu
- schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky a dospělými
- schopnost vyjadřovat své pocity řečí, gesty, komunikovat kultivovaně
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu

Kooperace a kompetence

- soužití dětí různorodých kolektivů
- hraní her ve skupinkách, v týmech
- umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové činnosti
- naučit se říct ne

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

II. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

Místo, kde žijeme – vztah ke své škole, městu, státu (vycházky, výlety, poznatky z cest)

- Lidé kolem nás
- příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi ve škole
 - pravidla soužití
 - chování lidí – pravidla slušného chování, zdravení
 - zásady pro dobré občanské soužití
 - principy demokracie

Občan, občanská společnost a stát

- základní lidská práva a práva dítěte
- oslovování křestním jménem mezi spolužáky
- práva a povinnosti

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost
- uvědomovat si svá práva a práva druhých

III. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

- regionální pověsti, vyprávění, zkušenosti z cest do zahraničí
- poznávání života dětí v jiných zemích pomocí časopisů, vyprávění, četby
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí – knihovna, pravidelných výstav apod.

Jsme Evropané

IV. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní tradice

Lidské vztahy

Etnický původ

Princip sociálního smíru a solidarity

V. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Využívání prostředí v okolí školy k relaxaci, ke sportování, k hrám

Poznávání přírody a ochrana

Základní podmínky života

Voda, vzduch – ochrana životního prostředí

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Likvidace odpadů – třídění odpadů

Den Země – úklid školního pozemku

Vztah člověka k prostředí

Rozmanitost živé a neživé přírody

Ochrana přírody – praktické poznávání přírody

Proměny přírody, roční období, vycházky do okolí školy, vycházky a pozorování změn na školním pozemku, vyprávění o práci na zahrádkách apod.

Tradiční i netradiční materiály – práce a vyrábění

13. Zabezpečení výuky žáků se speciálně vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Zabezpečení výuky a výchovy těchto žáků se uskutečňuje plně v souladu s ŠVP školy a s materiálními, technickými a personálními podmínkami ŠD (viz výše).

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných se na škole a ve školní družině realizuje zpravidla formou individuální integrace v běžných třídách a skupinách. Škola se opírá o doporučení a spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP), speciálně pedagogickým centrem (SPC) či ošetřujícím lékařem pro děti a dorost.

Důležitá je i spolupráce vychovatelky s rodiči (zákonnými zástupci) žáka, s třídní učitelkou, vedením školy. Důraz je kladen na momentální zdravotní stav žáků.